

รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแหววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น
Internal Supervision Model by a Lesson Study Using
Classroom-Based Approach for Student Quality in Nonghaew
Wangmon Sueksa School Khonkaen Province

ศรุต บุญโนนแต้*

Sarut Boonnontae

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 4) ประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการศึกษานิเทศก์ จำนวนละ 3 คน รวม 9 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนหนองแหววังมนศึกษา จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกการยกร่างรูปแบบ แบบบันทึกคุณภาพผู้เรียน และแบบประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการสรุปและประเมินผลการนิเทศ 2) รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนวิธีดำเนินการ และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผลลัพธ์

* ผู้อำนวยการ, โรงเรียนหนองแหววังมนศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

Director, Nonghaew Wangmon Sueksa School, Khonkaen Primary Educational Service Area Office 5

ที่เกิดกับผู้เรียนในปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น 4) รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศภายใน; วิธีการศึกษาชั้นเรียน; ห้องเรียนเป็นฐาน; คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The research objectives were to 1) to study a desirable characteristic and the essential needs of Internal Supervision By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province 2) to develop of Internal Supervision Model By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province 3) to Implementing the effect of using of Internal Supervision By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province 4) to evaluate the use of Internal Supervision By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province. The research was divided into four phases. There were three Informants consisting of school director, academic teacher and supervisor, nine experts and eighteen teachers. Tools used in data collection Including interviews form, student quality form, assessments form and Model assessment form, Statistics used in data analysis are percentage. Average, Standard deviation and Content analysis.

The results were as follows : 1. the need for the development 1) Supervision planning 2) Internal supervision operations and 3) Supervision evaluation. 2. The results of the development of Internal Supervision By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province consisting of three parts: Part 1 Introduction, Part 2 Composition of Forms / Methods, Part 3 Conditions for Success. 3. Implementing the effect of using of Internal Supervision Model By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province 3. In terms of learner quality, it was found that the overall performance was at a high level when considering each item. 4. The results of the suitability and usefulness study of the Internal Supervision Model By a Lesson Study Using Classroom-Based Approach for Student Quality In Nonghaew Wangmon Sueksa School Khonkaen Province was rated at high level.

Keywords: Internal Supervision Model; Lesson Study; Classroom-Based Approach; Student Quality

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทยได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพที่สะท้อนถึงคุณภาพของคน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาที่สังคมต้องการ ได้ระบุชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2542: 4) เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ รูปแบบการพัฒนาจำเป็นต้องใช้กระบวนการอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญคือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้โรงเรียนเลือกใช้วิธีการนิเทศภายในให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการนิเทศ ที่สามารถแก้ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ คือ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ครูผู้สอนใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารใช้นวัตกรรมในการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งคำว่าห้องเรียนเป็นฐาน หมายถึง การคำนึงถึงคุณภาพของห้องเรียนที่มีคุณภาพของครูและนักเรียน โดยครูจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 2-6) การนิเทศการศึกษาเป็นศาสตร์ทางการบริหารที่มีความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและมีเจตคติที่ดี ต่อการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2550: 45) และการนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดกับคุณภาพผู้เรียน สุนันทา สบายวรรณ (2555: 16) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนและสามารถแก้ปัญหาให้ครูพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้รู้ปัญหาที่แท้จริงของโรงเรียน สอดคล้องกับ สน สุวรรณ (2556: 26) การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการบูรณาการงาน โครงการต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 24)

การศึกษาชั้นเรียน คือ นวัตกรรมในการพัฒนาวิชาชีพครูที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูต้องทำร่วมกันอย่างน้อย 4 กิจกรรม คือ 1) ตั้งเป้าหมายและวางแผน 2) สังเกตการณ์สอน 3) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ 4) สรุปผลการเรียนรู้ของครู (นฤมล อินทร์ประสิทธิ์, 2552) ซึ่งไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2557) ได้นำนวัตกรรมนี้มาใช้ครั้งแรกในปี 2545 โดยการนำการพัฒนาวิชาชีพครูของญี่ปุ่นมาใช้เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาวิชาชีพครูของไทยที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaboratively design a research lesson: Plan) 2) การสังเกตการสอนร่วมกัน (Collaboratively observe the research lesson: Do) 3) การสะท้อนผลบทเรียนหลังการสอนร่วมกัน (Collaboratively discuss and reflect on the research lesson: See)

โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลวังสวาบ อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากการสำรวจสภาพปัญหาและทำการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของโรงเรียน พบว่า ด้านนักเรียนมีปัญหาที่ต้องเร่งในการแก้ไข ได้แก่ ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน และผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน มีผลการประเมินทั้งหมดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูตระหนักถึงการใช้การนิเทศภายในเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองตามบริบทที่เหมาะสมบุคลากรในโรงเรียนทุกคนจะต้องเป็นผู้ร่วมดำเนินงานและรับผิดชอบในการจัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา หรือจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เป็นความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาร่วมกัน รับรู้ปัญหาร่วมกันมีความคุ้นเคยกัน จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ทั้งยังกระทำได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็วกว่าการนิเทศภายนอก เป็นการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับปรัชญาของวิถีการนิเทศสมัยใหม่ที่ยึดหลักการทำงานร่วมกัน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้จากสื่อ หรือนวัตกรรมหรือนวัตกรรมที่ทันสมัย หลากหลาย เป็นรูปธรรม ด้วยความมุ่งหวังให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายใน อันเป็นหัวใจของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่บนหลักการและแนวปฏิบัติในการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ให้บริการทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

การนิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 52) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ คือ การสอน หรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้เต็มตามวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ส่วน วัชร เล่าเรียนดี (2556: 27-28) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จะดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง ส่วน Beach และ Reinhartz (2000: 16-18) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูให้มีเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาความงอกงามในวิชาชีพในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลสูงสุดต่อคุณภาพการเรียนการสอน ความงอกงาม และการพัฒนาดังกล่าวขึ้นอยู่กับระบบที่มีพื้นฐานจากความไว้วางใจ และการให้การสนับสนุนความพยายามของครู ในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีผู้บริหาร ร่วมมือร่วมใจกับบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

กระบวนการนิเทศภายใน

วัชรรา เล่าเรียนดี (2550: 45) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศ โดยผู้บริหารสามารถนำมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการได้ดังนี้ 1) ประชุม วางแผน การสังเกตการสอน กำหนดเรื่องประเด็นที่จะสังเกต วิธีการสังเกต 2) สังเกตการสอนหรือการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ ควรใช้การสังเกตเชิงคุณภาพในแบบต่าง ๆ จะเหมาะสมกว่าวิธีสังเกตเชิงปริมาณ เช่น การสังเกตบันทึกประเด็นคำถามที่น่าสนใจ (Focused Questionnaire) หรือการสังเกตบันทึกแบบย่อ (Anecdotal Record) หรือแบบผสมผสานระหว่างวิธีสังเกตเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับ เกี่ยวกับการสังเกตและทบทวนประเด็นที่จะสังเกตการสอน ครั้งต่อไป 4) ในกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศ ควรมีการประเมินผลการนิเทศทั้งตัวผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เผยแพร่ผลสำเร็จของการนิเทศให้ครูอื่น ๆ ได้ทราบ เพื่อมุ่งใจให้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อไป อัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553: 37) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้ คือ 1) ประชุม วางแผนการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการสังเกตการสอน 4) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) วิเคราะห์และพัฒนากิจการดำเนินการ และ 6) การประเมินผลการนิเทศ

กรรองทอง จิระเชษฐกุล (2550: 10) ได้กล่าวถึง กิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้ 1) การให้คำปรึกษา เป็นการพบปะกันกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งอาจกระทำได้หลายวิธี เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทางได้ 2) การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ หมายถึง การมอบเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือตอนใดตอนหนึ่ง แล้วนำความรู้ที่ได้นั้นมาถ่ายทอดให้แก่คณะครู 3) การสนทนาทางวิชาการ หมายถึง การประชุมครูหรือกลุ่มผู้สนใจในเรื่องราวข่าวสารเดียวกัน โดยกำหนดให้ผู้สนทนาคนหนึ่งนำเสนอในเรื่องที่กลุ่มสนใจ 4) การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศไปพบและสังเกตการณ์ทำงานของครูในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ 5) การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรของโรงเรียนไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่าง ๆ 6) การสังเกตการณ์สอน หมายถึง การจัดให้บุคคลหนึ่ง (ผู้นิเทศ) ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (ผู้รับการนิเทศ) ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) การประชุมนิเทศ หมายถึง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้นิเทศเป็นผู้ศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น แล้วนำมาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศ หรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศการศึกษาและหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมวางแผน กำหนดประเด็นนิเทศ 2) การปฏิบัติการณ์นิเทศ ด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การสังเกตการณ์สอนร่วมกัน และ 3) การสะท้อนผลบทเรียนหลังการสอนร่วมกัน 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการนิเทศภายใน 4) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ

การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 25) ได้ให้ความหมายของห้องเรียนเป็นฐานว่า หมายถึง การคำนึงถึงคุณภาพของห้องเรียนที่มีคุณภาพของครูและนักเรียน โดยครูจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการศึกษาขั้นเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครูมีการนำผลการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียน ที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการ มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 (2566: 12) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง "ห้องเรียนคุณภาพ" เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ในการบริหารจัดการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพในสถานศึกษา บนพื้นฐานความเชื่อว่า หากการจัดการเรียนการสอนระดับรายวิชาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ห้องเรียนคุณภาพแล้วสถานศึกษาแห่งนั้นก็น่าจะกลายเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ หรือมีความเป็นเลิศ โดยมีการปฏิบัติในหน่วยเล็ก ๆ ของโรงเรียน คือ ห้องเรียน ดังนั้น ความหมายของ ห้องเรียนคุณภาพ หมายถึง ห้องเรียนที่มีการจัด ตกแต่ง สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เปลี่ยนบทบาท "ครูผู้สอน" เป็น "ผู้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะการเรียนรู้" หรือ "ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้" หรือ "พี่เลี้ยง" ผู้เรียน ทุกชั้น อ่านออกเขียนได้ทุกคน ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ สูงขึ้น มุ่งสู่สมรรถนะผู้เรียนและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 23) กล่าวว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการบูรณาการงาน/โครงการต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การอ่านออกเขียนได้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

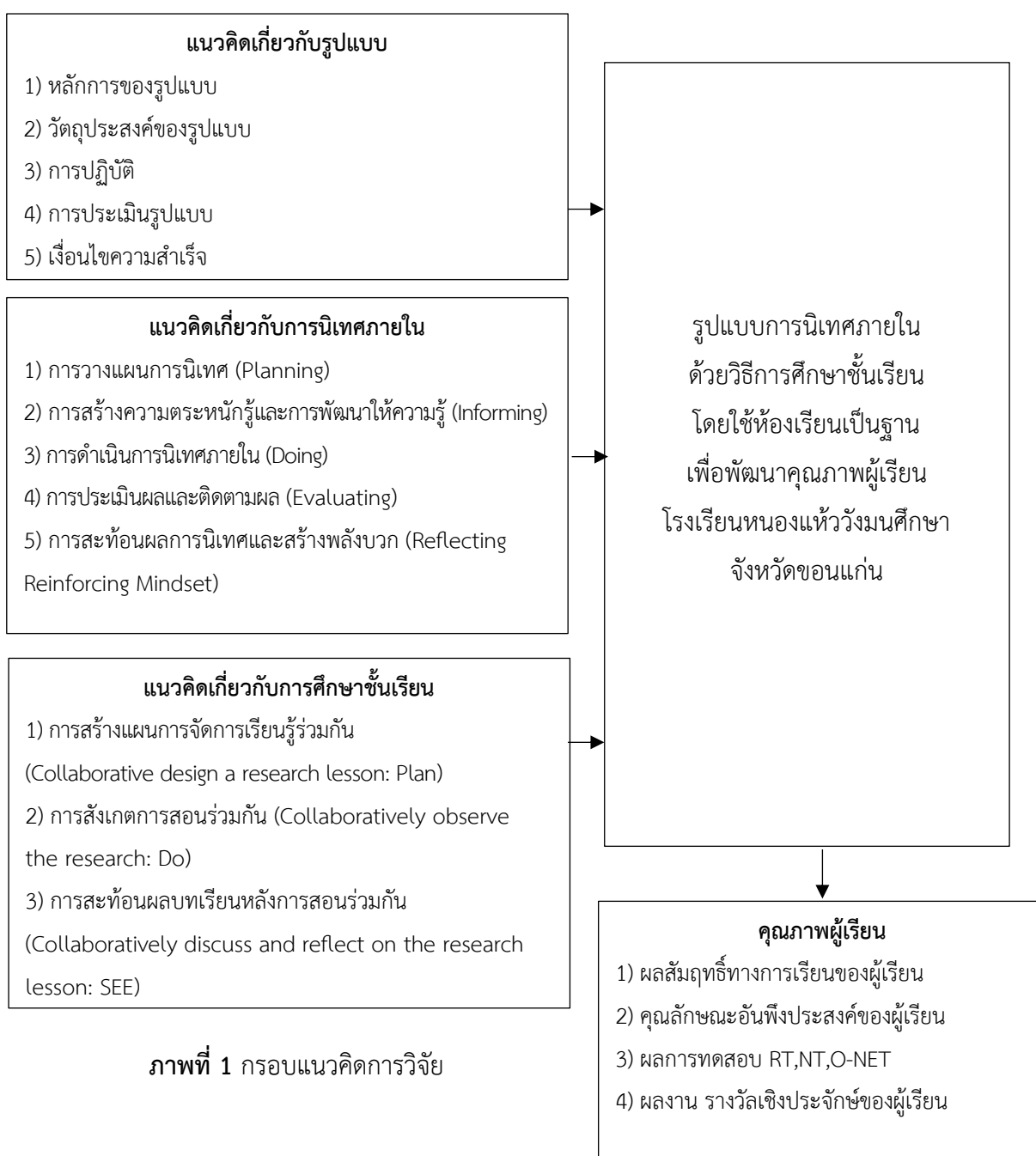
กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (2563: 16) กล่าวว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานตามบริบทของโรงเรียน ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักครูและนักเรียนโดยรอบด้าน ด้วยข้อมูลสารสนเทศของครูคุณภาพผู้เรียน จุดเด่น จุดพัฒนาของครูและนักเรียนที่เป็นแบบอย่างได้ ครูรู้จักนักเรียนโดยรอบด้านด้วยข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนแต่ละคนคุณภาพผู้เรียนและจุดเด่น จุดพัฒนาของนักเรียนและนักเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรที่เป็นแบบอย่างได้

การศึกษาชั้นเรียน

ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2557) ได้กล่าวถึง การศึกษาชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้
1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative design a research lesson: Plan) 2) การสังเกตการสอนร่วมกัน (Collaboratively observe the research: Do) และ 3) การสะท้อนผลบทเรียนหลังการสอนร่วมกัน (Collaboratively discuss and reflect on the research lesson: SEE)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดี การนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา (Best Practice) จำนวน 3 คน ครูหัวหน้างานวิชาการ สถานศึกษาที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดีการนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา (Best Practice) จำนวน 3 คน และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ที่รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผล ระบบบริหารและการจัดการศึกษาและกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมวิพากษ์ร่างรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือก 3 ข้อ แบ่งผู้ทรงคุณวุฒิเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษา 2) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร การศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านที่เป็นคณาจารย์ หรือนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีตำแหน่งทางวิชาการ

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา จำนวน 18 คน ในปีการศึกษา 2565

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองห้วยวังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ยกร่างรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองห้วยวังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองห้วยวังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองห้วยวังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 สรุปผลการดำเนินงาน ศึกษาข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ของนักเรียนโรงเรียนหนองห้วยวังมนศึกษา ปีการศึกษา 2565

ระยะที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองห้วยวังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยดำเนินการประเมินการใช้ รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

3. เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ระยะที่ 2 แบบบันทึกการยกร่างรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ระยะที่ 3 แบบบันทึกคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ระยะที่ 4 แบบประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดีการนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา (Best Practice) ครูหัวหน้างานวิชาการ สถานศึกษาที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดีการนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา (Best Practice) และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการสรุปและประเมินผลการนิเทศ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนวิธีดำเนินการ และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
- 2) ส่วนวิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชุม วางแผน กำหนดประเด็นนิเทศ 2) การปฏิบัติการนิเทศด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ (1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (2) การสังเกตการณ์สอนร่วมกัน และ (3) การสะท้อนผลบทเรียนหลังการสอนร่วมกัน 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการนิเทศภายใน 4) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ
- 3) ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ความตระหนักของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยรายละเอียดเนื้อหาารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดดังแผนภาพที่ 3

โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา
NONGHAW WANGMON SUKSA SCHOOL
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า

- 1) ผลการประเมินพัฒนาการเด็กจำแนกตามพัฒนาการ ประจำปีการศึกษา 2565 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ผ่านประเมินพัฒนาการระดับดีขึ้นไป
- 2) ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนพัฒนาจากปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้น 17.72 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผลการประเมินทุกด้านมีพัฒนาการและด้านที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด ได้แก่ ด้านการอ่านออกเสียง (+39.51) และด้านการอ่านรู้เรื่อง (-4.08) ตามลำดับ
- 3) ผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้านลดลงจากปีการศึกษา 2564 (-18.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคณิตศาสตร์ (-27.92) และด้านภาษาไทย (-8.59) ตามลำดับ
- 4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงจากปีการศึกษา 2564 (-2.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า รายวิชาที่มีคะแนนพัฒนาการได้แก่ วิชาภาษาไทย (+3.66) และวิชา ภาษาอังกฤษ (+0.65) ตามลำดับ

5) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O - NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงจากปีการศึกษา 2562 เนื่องจากในปีการศึกษา 2564 ไม่มีนักเรียนแจ้งความประสงค์เข้ารับการทดสอบ (-2.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า รายวิชาที่มีคะแนนพัฒนาการได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ (+0.66)

6) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2565 นักเรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 97.43

ตอนที่ 4 ผลการประเมินประเมินความพึงพอใจรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า

ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแ้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.71) ดังตารางที่ 4.1

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายใน ด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบมีความสมบูรณ์ เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ครอบคลุม ความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศภายใน	4.10	0.84	มาก
2. กระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการนิเทศภายใน มีความเหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	4.35	0.77	มาก
3. รูปแบบการนิเทศภายในฯ ใช้หลักกลายานมิตรและ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.21	0.74	มาก
4. การศึกษาชั้นเรียน มีการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	4.27	0.80	มาก
5. การนิเทศติดตามผลระหว่างดำเนินการนิเทศ มีการวางแผน ปฏิบัติและพัฒนา และการสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปผล	4.10	0.84	มาก
รวม	4.20	0.71	มาก

อภิปรายผล

1. ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานวิชาการ ที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดี การนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา (Best Practice) และศึกษานิเทศก์ ได้เรียงลำดับความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการสรุปและประเมินผล การนิเทศ โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติการนิเทศ ให้มีกระบวนการเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาชั้นเรียน และการสังเกต ชั้นเรียนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในเชิงกลยุทธ์ รองลงมา คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การปฏิบัติการเยี่ยมชั้นเรียน และการประเมินและสรุปผล ตามลำดับ (กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์, 2565: 238)

2. รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน โรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนวิธีดำเนินการ และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 2) ส่วนวิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชุม วางแผน กำหนดประเด็นนิเทศ 2) การปฏิบัติการนิเทศ ด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การสังเกตการณ์สอนร่วมกัน และ 3) การสะท้อนผลบทเรียน หลังการสอนร่วมกัน 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการนิเทศภายใน 4) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ และ 3) ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา ความตระหนักของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการพัฒนาในรูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ 4 องค์ประกอบหลัก 19 แนวทาง ดังนี้ 4 องค์ประกอบ 19 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 3 ตัวชี้วัด 2) การวางแผนการนิเทศภายในเชิงกลยุทธ์ 6 ตัวชี้วัด 3) การปฏิบัติการ เยี่ยมชั้นเรียน 4 ตัวชี้วัด และ 4) การประเมินและสรุปผล 6 ตัวชี้วัด (กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์, 2565: 238)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า เมื่อเข้าสู่การนำรูปแบบ การนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่การปฏิบัติ

กระบวนการดำเนินการในการดำเนินงานนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศโดยตรง เช่น ศึกษาวิเคราะห์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้วิจัย (ผู้บริหารสถานศึกษา) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็นเหตุให้การกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการนิเทศสอดคล้องกับกระบวนการดำเนินการจริงของโรงเรียน และเมื่อนำไปใช้จริงจึงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) อีกทั้งข้อมูลผลงานเชิงประจักษ์ เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทักษะการคิด วิเคราะห์ และเขียน สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลที่ปรากฏต่อผู้เรียนเชิงประจักษ์ ผลที่ปรากฏต่อครูเชิงประจักษ์ และผลที่ปรากฏต่อโรงเรียนเชิงประจักษ์ มีผลงานจำนวนมาก สอดคล้องกับ กิตติ วิชัยดิษฐ (2563: ง) ที่ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ จังหวัดกระบี่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ย 2.81 ส่วนปีการศึกษา 2563 มีค่าเฉลี่ย 3.10 โดยภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.29 คิดเป็นร้อยละ 10.32

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันต์ธวัช ศรีคำแท้ (2563: ค) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองหัววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนวิธีดำเนินการ และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

1.1 หลักการและเหตุผล

การนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ที่มีกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง มีระบบการพัฒนาวิชาชีพครูที่โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาครู คือ วิธีการศึกษาชั้นเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และผลที่ปรากฏเชิงประจักษ์ ของ ผู้เรียน ครูผู้สอน และสถานศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

1) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา จังหวัดขอนแก่น

2) เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจของรูปแบบ กระบวนการนิเทศภายใน

3) เพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน นำรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. ส่วนวิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชุม วางแผน กำหนดประเด็นนิเทศ 2) การปฏิบัติการนิเทศด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ (1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (2) การสังเกตการณ์สอนร่วมกัน และ (3) การสะท้อนผลบทเรียน หลังการสอนร่วมกัน 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการนิเทศภายใน 4) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ

3. ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ความตระหนักของครู และผู้บริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของศึกษานิเทศก์ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุป

การนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เพื่อมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน โดยเน้นการให้บริการ การให้ความร่วมมือ และการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ โดยมีวิธีการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การสังเกตการณ์สอนร่วมกัน และ 3) การสะท้อนผลบทเรียนหลังการสอนร่วมกัน เพื่อสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูได้รับการพัฒนา ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดกระบวนการคุณภาพขึ้นในสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน การดำเนินการนิเทศตามกระบวนการดำเนินการของรูปแบบที่กำหนดไว้

1.2 การดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจ แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สร้างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยวิธีการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับวิธีการอื่น ๆ โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์. (2565). *รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5.

(2566). *เอกสารแนวทางการประเมิน ใครๆ ก็ไปห้องเรียน ห้องเรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ นักเรียนคุณภาพ*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5.

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2.

(2563). *คู่มือนิเทศ*. ม.ป.ท.

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรรณ นามวรรณ. (2560). *ชุดการเรียนรู้ 3 ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ*. มหาสารคาม :

สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- กรรทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธารอักษรการพิมพ์.
- กิตติ วิชัยดิษฐ์. (2563). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ จังหวัดกระบี่*. กระบี่: โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์ จังหวัดกระบี่.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2552). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียน ที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาติรี โพธิกุล. (2552). *สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยเรศวร.
- ชารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ : โสภณพิมพ์.
- ดารณีย์ พยัคฆ์กุล และวีระศักดิ์ ชมภูคำ. (2559). *การพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็น ศึกษานิเทศก์มืออาชีพ*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 10(4), 161-174.
- ทองคำ อำไพ. (2564). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นฤมล อินทร์ประสิทธิ์. (2552). *การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) : นวัตกรรมเพื่อพัฒนาครูและนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และสุลัดดา ลอยฟ้า. (2547). *การพัฒนาวิชาชีพครูแนวใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์*. *KKU Journal of Mathematics Education*. 1(1), 18-28.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปนัดดา หมอยา และธรินธร นามวรรณ. (2561). *การพัฒนาระบบการนิเทศแบบสอนแนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร. 15(2), 52-61.
- ประวิต เอราวรรณ. (2554). *การวิจัยและการพัฒนาองค์การในโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. มหาสารคาม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พินสุดา สิริรังษศรี. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. นนทบุรี : บริษัทมาตาการพิมพ์ จำกัด.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2544). *เทคนิคและทักษะการนิเทศการสอน*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2561). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุนันทา สบายวรรณ. (2555). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- โสภณ ทองจิตร. (2553). *การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียน ในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*.
- อัมพรกัญญ บัวครอง. (2553). *การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Beach, D.M. and Reinhartz, J. (2000). *Supervision Leadership: Focus on Instruction*. Boston : Allyn and Bacon.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1984). *Qualitative Data Analysis : A Sourcebook of New Methods*. California ; SAGE publications Inc.